

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2019. gada 19. decembrī*

Apelācija – Institucionālās tiesības – Pilsoņu iniciatīva “Viens no mums” – Eiropas Komisijas paziņojums, kurā izklāstīti tās secinājumi un iemesli, kādēļ netiek veiktas pilsoņu iniciatīvas pieprasītās darbības

Lietā C-418/18 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2018. gada 22. jūnijā iesniedza

Patrick Grégor Puppinck, ar dzīvesvietu Strasbūrā (Francija),

Filippo Vari, ar dzīvesvietu Romā (Itālija),

Josephine Quintavalle, ar dzīvesvietu Londonā (Apvienotā Karaliste),

Edith Frivaldszky, ar dzīvesvietu Tatā (Ungārija),

Jakub Baltroszewicz, ar dzīvesvietu Krakovā (Polija),

Alicia Latorre Canizares, ar dzīvesvietu Kvenkā [Cuenca] (Spānija),

Manfred Liebner, ar dzīvesvietu Ceitlofsā [Zeitlofs] (Vācija),

kurus pārstāv *R. Kiska*, *solicitor*, un *P. Diamond*, *barrister*,

prasītāji,

pārējie lietas dalībnieki:

European Citizens’ Initiative One of Us,

prasītāja pirmajā instancē,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *H. Krämer*, pārstāvis,

atbildētāja pirmajā instancē,

Polijas Republika,

Eiropas Parlaments,

* Tiesvedības valoda – angļu.

Eiropas Savienības Padome,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji A. Prehala [*A. Prechal*], M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Regans [*E. Regan*], S. Rodins [*S. Rodin*] (referents), P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*],

ģenerālvokāts: M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs: M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], nodaļas vadītājs,

nemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 25. marta tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2019. gada 29. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Apelācijas sūdzībā *Patrick Grégor Puppinc, Filippo Vari, Jakub Baltroszewicz un Manfred Liebner*, kā arī *Josephine Quintavalle, Edith Frivaldszky un Alicia Latorre Canizares* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 23. aprīļa spriedumu lietā *One of Us u.c./Komisija* (T-561/14, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2018:210), ar kuru tā noraidīja viņu prasību atcelt Komisijas 2014. gada 28. maija paziņojumu COM(2014) 355 *final* par Eiropas pilsoņu iniciatīvu “Viens no mums” (turpmāk tekstā – “strīdīgais paziņojums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 211/2011 (2011. gada 16. februāris) par pilsoņu iniciatīvu (OV 2011, L 65, 1. lpp.; un labojums – OV 2012, L 94, 49. lpp.) 1. apsvēruma ir formulēts šādi:

“Līgums par Eiropas Savienību (LES) nostiprina Savienības pilsonību un turpina nostiprināt Savienības demokrātisko darbību, *inter alia* nosakot, ka ikvienam pilsonim ir tiesības piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē, izmantojot Eiropas pilsoņu iniciatīvu. Minētā procedūra dod pilsoņiem iespēju tieši vērsties pie Komisijas un aicināt to iesniegt priekšlikumu Savienības tiesību aktam Līgumu īstenošanai, kas ir līdzīga tiesībām, kuras Eiropas Parlamentam tiek piešķirtas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 225. pantu un Padomei – saskaņā ar LESD 241. pantu.”

- 3 Šīs regulas 20. apsvērumā ir noteikts:

“Komisijai būtu jāizskata pilsoņu iniciatīva un atsevišķi jāizklāsta savi juridiskie un politiskie secinājumi. Turklāt tai trīs mēnešos būtu arī jāizklāsta rīcība, ko tā paredz īstenot, reaģējot uz šo iniciatīvu. Lai parādītu, ka pilsoņu iniciatīva, kuru atbalstījis vismaz viens miljons Savienības pilsoņu, un ar to saistītie iespējamie turpmākie pasākumi ir rūpīgi izskatīti, Komisijai skaidri, vispusīgi un detalizēti būtu jāizskaidro plānotās rīcības iemesli un tāpat būtu jānorāda iemesli, ja tā nav paredzējusi rīkoties. Kad

Komisija ir saņēmusi pilsoņu iniciatīvu, ko atbalstījis vajadzīgais parakstītāju skaits un kas atbilst pārējām šīs regulas prasībām, organizatoriem vajadzētu būt tiesīgiem Savienības līmeņa atklātā uzklaušanās iepazīstināt ar iniciatīvu.”

4 Saskaņā ar minētās regulas 2. panta 1. punktu:

“Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

1) “pilsoņu iniciatīva” ir iniciatīva, kas iesniegta Komisijai saskaņā ar šo regulu un ar ko aicina Komisiju saskaņā ar tās pilnvarām iesniegt atbilstīgu priekšlikumu jautājumos, kuros pēc pilsoņu ieskats Līguma īstenošanai ir nepieciešams Savienības tiesību akts, un kura ir saņēmusi vismaz viena miljona tiesīgo parakstītāju atbalstu, kuri pārstāv vismaz vienu ceturtdaļu visu dalībvalstu.”

5 Regulas Nr. 211/2011 4. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Pirms uzsākt paziņojumu par atbalstu ierosinātajai pilsoņu iniciatīvai vākšanu no parakstītājiem, organizatoriem izvirza prasību reģistrēt minēto iniciatīvu Komisijā, sniedzot II pielikumā minēto informāciju, jo īpaši par ierosinātās pilsoņu iniciatīvas priekšmetu un mērķiem.

Minēto informāciju vienā no Savienības oficiālajām valodām iesniedz tiešsaistes reģistrā, kuru minētajam nolūkam ir darījusi pieejamu Komisija (“reģistrs”).

Organizatori reģistram un attiecīgā gadījumā savā tīmekļa vietnē sniedz regulāri atjaunotu informāciju par ierosinātās pilsoņu iniciatīvas atbalsta un finansējuma avotiem.

Pēc reģistrācijas apstiprināšanas saskaņā ar 2. punktu organizatori var ierosināto pilsoņu iniciatīvu iekļaušanai reģistrā nodrošināt citās Savienības oficiālajās valodās. Par ierosinātās pilsoņu iniciatīvas tulkošanu citās Savienības oficiālajās valodās ir atbildīgi organizatori.

Komisija nosaka kontaktpersonu, kas sniedz informāciju un palīdzību.

2. Divos mēnešos pēc II pielikumā norādītās informācijas saņemšanas Komisija reģistrē ierosināto pilsoņu iniciatīvu, piešķirot tai vienreizēju reģistrācijas numuru, un nosūta apstiprinājumu organizatoriem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) ir izveidota pilsoņu komiteja un ir izraudzītas kontaktpersonas saskaņā ar 3. panta 2. punktu;
- b) ierosinātā pilsoņu iniciatīva nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus;
- c) ierosinātā pilsoņu iniciatīva nav acīmredzami aizskaroša, nenozīmīga vai maldinoša; un
- d) ierosinātā pilsoņu iniciatīva nav acīmredzamā pretrunā Savienības vērtībām, kas noteiktas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā.”

6 Šīs regulas 9. panta “Pilsoņu iniciatīvas iesniegšana Komisijai” pirmajā daļā ir noteikts:

“Pēc tam, kad ir saņemti 8. panta 2. punktā paredzētie sertifikāti, un ar noteikumu, ka ir izpildītas visas šajā regulā paredzētās attiecīgās procedūras un nosacījumi, organizatori var iesniegt pilsoņu iniciatīvu Komisijai, pievienojot informāciju par visu iniciatīvai sniegto atbalstu un finansējumu. Šo informāciju publisko reģistrā.”

7 Minētās regulas 10. pantā ir paredzēts:

“1. Saņemot pilsoņu iniciatīvu saskaņā ar 9. pantu, Komisija:

- a) nekavējoties publicē pilsoņu iniciatīvu reģistrā;
- b) atbilstīgā līmenī tiekas ar organizatoriem, lai viņiem dotu iespēju detalizēti paskaidrot pilsoņu iniciatīvā ierosinātos jautājumus;
- c) trīs mēnešos izklāsta paziņojumā savus juridiskos un politiskos secinājumus par pilsoņu iniciatīvu, rīcību, ko tā plāno veikt, ja tāda tiek plānota, un šādas rīcības veikšanas vai neveikšanas iemeslus.

2. Paziņojumu, kas minēts 1. punkta c) apakšpunktā, dara zināmu iniciatīvas organizatoriem, kā arī Eiropas Parlamentam un Padomei un dara pieejamu atklātībai.”

8 Regulas Nr. 211/2011 11. pantā “Atklāta uzklauššana” ir noteikts:

“Ja 10. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā izklāstītie nosacījumi ir izpildīti un ievērojot 10. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteikto termiņu, organizatoriem dod iespēju atklātā uzklauššanā iepazīstināt ar pilsoņu iniciatīvu. Komisija un Eiropas Parlaments nodrošina, ka šī uzklauššana tiek rīkota Eiropas Parlamentā, attiecīgā gadījumā kopā ar citām Savienības iestādēm un struktūrvienībām, kam varētu būt vēlme piedalīties, un ka Komisija ir pārstāvēta atbilstīgā līmenī.”

9 Šīs regulas II pielikums “Informācija ierosinātās pilsoņu iniciatīvas reģistrēšanai” ir formulēts šādi:

“Lai Komisijas tiešsaistes reģistrā reģistrētu ierosināto pilsoņu iniciatīvu, iesniedz turpmāk norādīto informāciju:

1. Ierosinātās pilsoņu iniciatīvas nosaukums (ne vairāk kā 100 rakstu zīmju).
2. Priekšmets (ne vairāk kā 200 rakstu zīmju).
3. Ierosinātās pilsoņu iniciatīvas, attiecībā uz kuru Komisija tiek aicināta rīkoties, mērķu apraksts (ne vairāk kā 500 rakstu zīmju).
4. Līgumu noteikumi, ko organizatori uzskata par atbilstīgiem attiecībā uz ierosināto rīcību.

[..]

Organizatori pielikumā var sniegt sīkāku informāciju par šo tematu, ierosinātās pilsoņu iniciatīvas mērķiem un priekšvēsturi. Ja vēlas, tie var arī iesniegt tiesību akta projektu.”

Tiesvedības priekšvēsture

10 Tiesvedības priekšvēsture ir aprakstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–30. punktā un var tikt rezumēta šādi.

11 2012. gada 11. maijā Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punktu reģistrēja priekšlikumu Eiropas pilsoņu iniciatīvai ar nosaukumu “Viens no mums” (turpmāk tekstā – “apstrīdētā EPI”).

12 Apstrīdētās EPI mērķis bija “cilvēka cieņas, tiesību uz dzīvību un tiesību uz personas neaizskaramību no ieņemšanas brīža juridiskā aizsardzība [Eiropas Savienības] kompetences jomās, kurās šāda aizsardzība ir īpaši svarīga”.

13 Šīs EPI mērķi bija aprakstīti šādi:

“Cilvēka embrijs ir pelnījis, lai tiktu respektēta tā cieņa un neaizskaramība. To vēsta Eiropas Savienības Tiesas paziņojums *Brüstle*[/*Greenpeace*] lietā, kas definē cilvēka embriju kā sākuma posmu cilvēka attīstības ciklā. Lai nodrošinātu saskaņotību [Savienības] kompetences jomās, kurās var tikt apdraudēta cilvēka embrija dzīvība, [Savienībai] būtu jāizveido aizliegums un jāpārtrauc finansējums darbībām, kas paredz cilvēka embriju iznīcināšanu, īpaši pētniecības, attīstības palīdzības un veselības aizsardzības jomās.”

14 Apstrīdētās EPI reģistrācijas pieteikumam pievienotajā pielikumā tika ierosināts veikt trīs grozījumus Savienības tiesību aktos – pastāvošajos vai projektos. Šīs EPI organizatori, pirmkārt, lūdza Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV 2002, L 248, 1. lpp.), iekļaut jaunu pantu, kurā ir paredzēts, ka ir aizliegts piešķirt Savienības fondu darbībām, kas iznīcina cilvēka embrijus vai paredz to iznīcināšanu. Otrkārt, viņi ierosināja priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) (COM(2011) 809, galīgā redakcija), 16. panta 3. punktā iekļaut jaunu daļu, atbilstoši kurai no šīs pamatprogrammas finansējuma izslēdz pētījumus, kas iznīcina cilvēka embrijus, tostarp šūnas, kas paredzētas cilmes šūnu iegūšanai, un pētījumus, kas saistīti ar cilvēka embrionālo cilmes šūnu izmantošanu vēlākajos posmos, lai tās iegūtu. Treškārt, viņi ierosināja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1905/2006 (2006. gada 18. decembris), ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā (OV 2006, L 378, 41. lpp.), 2. pantā papildus iekļaut 5. punktu, kurā būtībā ir paredzēts, ka Savienības finansiālo atbalstu nedrīkst izmantot tiešai vai netiešai abortu finansēšanai.

15 Līgumu normas, kuras apstrīdētās EPI organizatori uzskatīja par atbilstošām, bija LES 2. un 17. pants, kā arī LESD 4. panta 3. un 4. punkts un 168., 180., 182., 209., 210. un 322. pants.

16 2014. gada 28. februārī saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 9. pantu apstrīdētās EPI organizatori to iesniedza Komisijai.

17 2014. gada 9. aprīlī saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu Komisijas pārstāvji tikās ar apstrīdētās EPI organizatoriem. Nākamajā dienā viņiem saskaņā ar šīs regulas 11. pantu tika dota iespēja iepazīstināt ar šo EPI atklātā uzklāšanā, kas notika Eiropas Parlamentā.

18 2014. gada 28. maijā Komisija, pamatojoties uz šīs pašas regulas 10. panta 1. punkta c) apakšpunktu, pieņēma strīdīgo paziņojumu, kas bija sadalīts četrās daļās un kurā Komisija norādīja, ka tā neveiks nekādu rīcību pēc apstrīdētās EPI.

19 Šī paziņojuma 1. punktā ar nosaukumu “Ievads” Komisija izklāstīja tostarp apstrīdētās EPI priekšmetu un mērķus, kā arī trīs ierosinātos tiesību aktu grozījumus.

20 Minētā paziņojuma 2. punktā ar nosaukumu “Pašreizējais stāvoklis” Komisija vispirms izklāstīja Savienības tiesību aktu par cilvēka cieņas aizsardzību pašreizējo stāvokli un precizēja Savienības kompetences šajā ziņā, tostarp norādot, ka Tiesas judikatūrā nav izskatīts jautājums par to, vai Savienība var veikt un finansēt zinātnisko pētniecību, kurā izmanto cilvēku embrijus.

21 Pēc tam Komisija izklāstīja cilvēka embriju cilmes šūnu pētījuma (turpmāk tekstā – “CECŠ pētījums”) stāvokli, dalībvalstu un Savienības kompetenci un darbības šajā jomā, kā arī Savienības ieviestos mehānismus, lai nodrošinātu cilvēka cieņas ievērošanu šīs pētījuma finansēšanas ietvaros. Šajā ziņā, runājot par Savienības kompetenci, Komisija norādīja, ka CECŠ pētījums darbojas stingrā ētikas satvarā ar “trīskāršas slēdzenes” sistēmu, saskaņā ar kuru, pirmkārt, Savienības projektiem ir jāievēro tās valsts likumi, kurā pētījums tiek veikts, otrkārt, visiem projektiem ir jābūt zinātniski apstiprinātiem profesionālāpskatē un jāatbilst stingras ētikas pārbaudes prasībām un, treškārt, Savienības līdzekļus nedrīkst izmantot ne jaunu cilmes šūnu līniju atvasināšanai, ne pētniecībai, kas iznīcina embrijus.

- 22 Visbeidzot Komisija raksturoja dalībvalstu un Savienības kompetences un darbības mātes un bērna veselības jomā attīstības sadarbības ietvaros.
- 23 Strīdīgā paziņojuma 3. punktā ar nosaukumu “[EPI] pieteikumu izvērtēšana” Komisija izklāstīja iemeslus, kuru dēļ tā neplāno veikt nevienu šīs EPI organizatoru ierosināto rīcību.
- 24 Vispirms tā norādīja, ka Finanšu regula jau nodrošina, ka visi Savienības izdevumi, ieskaitot izdevumus pētniecības, attīstības sadarbības un sabiedrības veselības jomā, respektē cilvēka cieņu, tiesības uz dzīvību un tiesības uz personas neaizskaramību.
- 25 Pēc tam tā precizēja, ka pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” noteikumos attiecībā uz CECŠ pētījumiem jau ir rodama atbilde uz vairākiem būtiskiem apstrīdētās EPI organizatoru lūgumiem, tostarp prasību Savienībai nefinansēt cilvēku embriju iznīcināšanu un ieviest atbilstošu kontroli.
- 26 Visbeidzot tā norādīja, ka aizliegums finansēt attīstības valstīs veiktos abortus, kā to ierosina apstrīdētās EPI organizētāji, traucē Savienības spējai sasniegt mērķus, kas noteikti sadarbības attīstības jomā.
- 27 Strīdīgā paziņojuma 4. punktā “Secinājumi” ir ietverts kopsavilkums par iepriekšējos šī paziņojuma punktos izklāstītajām tendencēm.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 28 Ar prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 25. jūlijā, subjekts ar nosaukumu “European Citizens’ Initiative One of Us”, kā arī septiņas fiziskās personas, kas ir apstrīdētās EPI organizatori un kas veido tās pilsoņu komiteju, cēla prasību par strīdīgā paziņojuma atcelšanu un pakārtoti – par Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunkta atcelšanu.
- 29 Ar 2015. gada 26. novembra rīkojumu lietā *One of Us* u.c./Komisija (T-561/14, nav publicēts, EU:T:2015:917) Vispārējā tiesa šo prasību noraidīja kā nepieņemamu daļā, kurā tā bija vērsta pret šīs regulas 10. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Tā kā Parlaments un Padome vairs nevar tikt uzskatīti par atbildētājiem šajā instancē, Vispārējās tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs atbilstoši to pieteikumam ar 2015. gada 30. novembra lēmumu atļāva tiem iestāties lietā.
- 30 Vispārējā tiesa ar pārsūdzēto spriedumu prasību noraidīja.
- 31 Pēc tam, kad Vispārējā tiesa šī sprieduma 53.–65. punktā bija uzskatījusi, ka prasība ir nepieņemama, jo to ir cēlis subjekts *European Citizens’ Initiative One of Us*, Vispārējā tiesa minētā sprieduma 68.–101. punktā pārbaudīja strīdīgā paziņojuma apstrīdamību LESD 263. panta izpratnē. Šī paša sprieduma 77. punktā tā uzskatīja, ka šī paziņojuma mērķis ir radīt saistošas juridiskas sekas, kas var ietekmēt prasītāju intereses, būtiski mainot to tiesisko stāvokli. Vispārējā tiesa šajā ziņā norādīja, ka, piemērojot Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunktu, Komisijai bija jāsniedz tāds paziņojums kā strīdīgais paziņojums, kurā ir izklāstīti tās juridiskie un politiskie secinājumi par ierosināto pilsoņu iniciatīvu. Tādējādi tā uzskatīja, ka pret šo paziņojumu vērsta prasība ir pieņemama.
- 32 Attiecībā uz šīs prasības pārbaudi pēc būtības Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 105.–118. punktā noraidīja pirmo prasības pamatu par Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu tiesību akta priekšlikuma, atbildot uz apstrīdēto EPI, neesamības dēļ, jo gan saskaņā ar šo tiesību normu, gan LES 11. un LESD 24. pantu Komisijai ir pilnvaras rīkoties saistībā ar EPI. Vispārējā tiesa šajā ziņā atgādināja, ka Ligumos Komisijai ir piešķirts likumdošanas iniciatīvas kvazimonopols.
- 33 Šo pašu iemeslu dēļ tā pārsūdzētā sprieduma 122.–125. punktā noraidīja otro prasības pamatu par LES 11. panta 4. punkta pārkāpumu.

- 34 Vispārējā tiesa šī sprieduma 128.–132. punktā noraidīja prasības trešo pamatu, kas attiecas uz to, ka Komisija esot pārkāpusi Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunktu, lasot to kopsakarā ar tās 20. apsvērumu, atsevišķi neiesniedzot savus juridiskos un politiskos secinājumus par apstrīdēto EPI. Šajā ziņā tā atgādināja, ka, lai gan šajā apsvērumā ir paredzēts, ka Komisija atsevišķi sniedz savus juridiskos un politiskos secinājumus, nevar uzskatīt, ka ar to Komisijai šajā ziņā ir noteikts pienākums, jo Savienības tiesību akta preambulai nav juridiski saistošs spēks. Tāpat, tā kā no šī 10. panta formulējuma neizriet, ka Komisijai ir jāsniedz šāds izklāsts, tai nevar pārnest, ka tā nav atsevišķi izklāstījusi savus secinājumus. Pakārtoti Vispārējā tiesa precizēja, ka, pieņemot, ka šāds pienākums būtu pastāvējis, tā pārkāpums nevarētu izraisīt strīdīgā paziņojuma atcelšanu.
- 35 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 141.–158. punktā noraidīja arī ceturto prasības pamatu par pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, jo strīdīgajā paziņojumā norādītie elementi ir pietiekami, lai ļautu apelācijas sūdzības iesniedzējiem saprast iemeslus, kuru dēļ Komisija ir atteikusies rīkoties pēc apstrīdētās EPI. Turklāt Vispārējā tiesa uzskatīja, ka arguments, saskaņā ar kuru Komisija nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, jo tā strīdīgajā paziņojumā nav nedz noteikusi, nedz precizējusi cilvēka embriju juridisko statusu, ir neefektīvs un noraidāms, jo pamatojuma pietiekamība ir jāvērtē tikai saistībā ar apstrīdētās EPI mērķi.
- 36 Visbeidzot pārsūdzētā sprieduma 168.–183. punktā Vispārējā tiesa noraidīja piekto prasības pamatu par Komisijas strīdīgajā paziņojumā pieļautajām kļūdām vērtējumā.
- 37 Šajā ziņā tā uzskatīja, ka, ņemot vērā plašo rīcības brīvību, kāda Komisijai ir, īstenojot likumdošanas iniciatīvas pilnvaras, pārbaude par tās lēmumu neiesniegt tiesību akta priekšlikumu likumdevējam būtu jāveic ierobežoti.
- 38 Pārsūdzētā sprieduma 172.–175. punktā Vispārējā tiesa puda viedokli, pirmkārt, ka Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka Tiesas 2011. gada 18. oktobra spriedums lietā *Brüstle* (C-34/10, EU:C:2011:669) nav atbilstošs, lai novērtētu strīdīgā paziņojuma tiesiskumu, jo šis spriedums attiecas tikai uz jautājumu par biotehnoloģisko izgudrojumu patentspējas raksturu un neaplūko jautājumu par pētniecības darbībām, kas ietver vai paredz cilvēka embriju iznīcināšanu.
- 39 Otrkārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 176. punktā nosprieda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav pierādījuši, ka pastāv acīmredzama kļūda vērtējumā attiecībā uz Komisijas ētisko pieeju attiecībā uz CECS pētījumu. Tā arī noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojumu, saskaņā ar kuru šī pētniecība neesot nepieciešama, jo tas nebija pietiekami pamatots.
- 40 Treškārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 180. punktā uzskatīja, ka Komisija turklāt nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, pamatojoties uz Pasaules Veselības organizācijas publikāciju, saskaņā ar kuru pastāv saikne starp nedrošiem abortiem un māšu mirstību, lai no tā secinātu, ka abortu finansēšanas aizliegums traucētu Savienības spējai sasniegt mērķi samazināt māšu mirstību.
- 41 Visbeidzot, ceturtkārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 182. punktā nosprieda, ka Komisija nav pieļāvusi nekādu acīmredzamu kļūdu vērtējumā, nolemjot neiesniegt Savienības likumdevējam priekšlikumu grozīt Finanšu regulu ar mērķi aizliegt tādu darbību finansēšanu, kas šķietami ir pretrunā ar cilvēka cieņu un cilvēktiesībām.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

- 42 Apelācijas sūdzību iesniedzēju prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
  - atcelt strīdīgo paziņojumu lēmumu un

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

43 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

- apelācijas sūdzību noraidīt un
- piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

44 Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēji izvirza piecus pamatus.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībniekus argumenti

- 45 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 118. un 125. punktā noraidot viņu argumentu par LES 11. panta 4. punkta un Regulas Nr. 211/2011 interpretāciju. Tie uzskata, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 111. un 113. punktā nospriežot, ka Komisijas likumdošanas iniciatīvas kvazimonopols nav ietekmējis EPI mehānisma ieviešanu, nav ievērojusi minētā mehānisma īpašo raksturu.
- 46 Apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka, lai gan LES 17. panta 2. punktā ir paredzēts, ka Savienības leģislatīvo aktu var pieņemt tikai pēc Komisijas priekšlikuma, šo tiesību normu tomēr nevar interpretēt tādējādi, ka tā piešķir Komisijai neierobežotu rīcības brīvību attiecībā uz tiesību aktu priekšlikumiem par jautājumiem, kuri ir tādas pilsoņu iniciatīvas priekšmets, kura ir saņēmusi nepieciešamo atbalstu Regulas Nr. 211/2011 2. panta 1. punkta izpratnē. Apelācijas sūdzības iesniedzēji no 2015. gada 14. aprīļa sprieduma Padome/Komisija (C-409/13, EU:C:2015:217) secina, ka Komisijas rīcības brīvībai attiecībā uz likumdošanas iniciatīvu ir jānosaka ierobežojumi, kad tā nolemj neiesniegt leģislatīva akta priekšlikumu pēc EPI, jo tās rīcības brīvības izmantošana, lai radītu šķēršļus kādas EPI mērķiem, ir jāuzskata par prettiesisku.
- 47 Tie apgalvo, pirmkārt, ka Komisijas lēmumam neiesniegt tiesību akta priekšlikumu pēc EPI ir jābūt pamatotam un pamatojums ir jābalsta uz pārliecināšiem elementiem, kas nav pretrunā ar attiecīgās EPI mērķi. Otrkārt, tie uzskata, ka Komisijas rīcības brīvība ir jāisteno, ievērojot vispārējās politikas un valsts politikas mērķus, ko pārbauda tiesa. Apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka Vispārējā tiesa nav nedz izskatījusi, nedz identificējusi apstrīdētās EPI sabiedriskās politikas mērķus un savstarpējo saistību starp LES III sadaļu un LESD 24. pantu, kas izriet no Regulas Nr. 211/2011.
- 48 Apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 124. punktā konstatējot, ka EPI mehānisma mērķis ir vienīgi “aicināt” Komisiju iesniegt priekšlikumu. Tā kā LES 11. panta 4. punktā nav noteikts, ka tikai personas, kas ir saņēmušas vismaz vienu miljonu parakstu, var “aicināt” Komisiju veikt atbilstošus pasākumus, apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka katra persona vai grupa var “aicināt” Komisiju veikt šādus pasākumus. Pēc viņu domām, ņemot vērā tās īpatnības, izmaksas un grūtības, ko tā rada, EPI nevar tikt pielīdzināta vienkāršam “aicinājumam” Komisijai veikt atbilstošus pasākumus.
- 49 Apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda, ka EPI mehānisma interpretācija, ko Vispārējā tiesa ietvērusi pārsūdzētā sprieduma 111., 113. un 124. punktā, atņem EPI mehānismam jebkādu lietderīgo iedarbību un neļauj novērst Savienības demokrātijas deficītu.

- 50 Tie uzskata, ka, ņemot vērā Padomes un Parlamenta ietekmi uz Komisiju, Vispārējai tiesai esot bijis jāatzīst vismaz viena miljona pilsoņu, kuri atbalstīja EPI, grupai tāds pats spēks, kāds ir šīm iestādēm. Tie uzskata, ka Komisijas pilnvarām rīkoties vai nerīkoties pēc EPI ir jābūt balstītām uz vērtējuma kritērijiem, kuru ievērošanu var pārbaudīt tiesa. Pēc viņu domām, Vispārējās tiesas pārsūdzētajā spriedumā veiktais vērtējums ir nekonsekvents, jo pati strīdīgā paziņojuma tiesiskuma pārbaudes, ko Vispārējā tiesa veikusi šajā spriedumā, esamība pamato to argumentāciju, saskaņā ar kuru Komisijai nav brīvas izvēles rīkoties vai nerīkoties pēc EPI.
- 51 Visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka Regula Nr. 211/2011 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā ļauj Komisijai liegt pilsoņiem tiesības uz to, ka Parlaments EPI ietvaros izvērtē to priekšlikumus legislatīviem aktiem.
- 52 Komisija atgādina, ka Vispārējā tiesā tā ir apgalvojusi, ka strīdīgais paziņojums nav pārsūdzams tiesību akts LESD 263. panta izpratnē. Tā uzskata, ka pirmais pamats ir jānoraida pēc būtības.

Tiesas vērtējums

- 53 Ar Lisabonas līgumu ieviestajā LES 11. panta 4. punktā ir atzītas Savienības pilsoņu tiesības ar noteiktiem nosacījumiem aicināt Eiropas Komisiju saskaņā ar tās pilnvarām iesniegt atbilstīgu priekšlikumu jautājumos, kuros, pēc pilsoņu ieskata, Līgumu īstenošanai ir nepieciešams Savienības tiesību akts (spriedums, 2017. gada 12. septembris, *Anagnostakis/Komisija*, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 23. punkts).
- 54 Tiesības ierosināt EPI, tāpat kā tiesības iesniegt lūgumrakstu Parlamentam, ir instruments, kas attiecas uz LES 10. panta 3. punktā paredzētajām pilsoņu tiesībām piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē, jo tas tiem ļauj vērsties tieši pie Komisijas, lai tai iesniegtu lūgumu, aicinot to iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu Līgumu īstenošanai (spriedums, 2017. gada 12. septembris, *Anagnostakis/Komisija*, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 24. punkts).
- 55 Saskaņā ar LESD 24. panta pirmo daļu EPI procedūras un iesniegšanai nepieciešamie noteikumi ir precizēti Regulā Nr. 211/2011.
- 56 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka Komisijai, piemērojot LES 11. panta 4. punktu un Regulu Nr. 211/2011, pēc apstrīdētās EPI nebija jāiesniedz tiesību akta priekšlikums.
- 57 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka no paša LES 11. panta 4. punkta formulējuma izriet, ka EPI mērķis ir “aicināt” Komisiju iesniegt atbilstošu priekšlikumu Līgumu īstenošanai, nevis, kā to apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēji, likt šai iestādei veikt attiecīgo EPI iecerēto rīcību vai rīcības. Šādu gramatisko interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 211/2011 2. panta 1. punkta formulējums, kurā “pilsoņu iniciatīva” ir definēta kā iniciatīva, kas iesniegta Komisijai saskaņā ar šo regulu, “aicinot” šo iestādi iesniegt tādu priekšlikumu, kāds ir paredzēts LES 11. panta 4. punktā. Turklāt no minētās regulas 10. panta 1. punkta c) apakšpunkta un 20. apsvēruma izriet, ka, saņemot EPI, Komisija izklāsta rīcību, ko tā attiecīgā gadījumā plāno veikt, ja tāda tiek plānota, kā arī šādas rīcības veikšanas vai neveikšanas iemeslus, kas apstiprina, ka tam, ka Komisija pēc EPI iesniedz Savienības tiesību akta priekšlikumu, ir fakultatīvs raksturs.
- 58 Otrkārt, runājot par kontekstu, kādā iekļaujas EPI mehānisms, no 2015. gada 14. aprīļa sprieduma Padome/Komisija (C-409/13, EU:C:2015:217), kurš attiecas uz Komisijas Savienības tiesību akta priekšlikuma atsaukšanu likumdošanas procesa laikā, nevar secināt, kā to arī apgalvo Komisija, ka šai iestādei pēc EPI būtu jāiesniedz Savienības tiesību akta priekšlikums.

- 59 Gluži pretēji, kā Tiesa ir atgādinājusi šajā spriedumā, gan LES 17. panta 2. punktā, gan LESD 289. pantā Komisijai ir piešķirtas likumdošanas iniciatīvas tiesības, kas nozīmē, ka šai iestādei ir jāizlemj iesniegt vai neiesniegt leģislatīva akta priekšlikumu, izņemot situācijas, kurās tai saskaņā ar Savienības tiesībām obligāti ir jāiesniedz šāds priekšlikums. Saskaņā ar šīm tiesībām leģislatīva akta priekšlikuma iesniegšanas gadījumā Komisijai, kura saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu sekmē vispārējās Savienības intereses un īsteno šajā ziņā nepieciešamo iniciatīvu, ir arī jānosaka šī priekšlikuma priekšmets, mērķis, kā arī saturs (spriedums, 2015. gada 14. aprīlis, Padome/Komisija, C-409/13, EU:C:2015:217, 70. punkts).
- 60 Šis Komisijas likumdošanas iniciatīvas pilnvaras ir viena no institucionālā līdzsvara principa izpausmēm, kas ir raksturīga Savienības institucionālajai struktūrai un kas nozīmē, ka katra iestāde savas pilnvaras īsteno, ievērojot citu iestāžu pilnvaras (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 14. aprīlis, Padome/Komisija, C-409/13, EU:C:2015:217, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 61 Šajā ziņā ir jānorāda, kā tas izriet no Regulas Nr. 211/2011 1. apsvēruma, ka EPI mērķis ir piešķirt Savienības pilsoņiem tiesības, kas ir pielīdzināmas tām, kādas attiecīgi LESD 225. pantā un 241. pantā ir piešķirtas Parlamentam un Padomei, lūgt Komisijai iesniegt atbilstīgu priekšlikumu Līgumu īstenošanai. Tomēr no šiem diviem pantiem izriet, ka šādi atzītu Parlamenta un Padomes tiesību mērķis neaizskar Komisijas likumdošanas iniciatīvas pilnvaras, kura var brīvi neiesniegt priekšlikumu, ja vien tā paziņo iemeslus attiecīgajai iestādei. Līdz ar to EPI, kas ir iesniegta, pamatojoties uz LES 11. panta 4. punktu un Regulu Nr. 211/2011, nevar ietekmēt šīs pilnvaras.
- 62 Turklāt prasītāju apgalvojums, saskaņā ar kuru Komisijai visos gadījumos ir jāvirza priekšlikumi, kuri ietverti reģistrētā EPI, kas ir saņēmusi nepieciešamo atbalstu, būtu nesavienojams ar rīcības brīvību, kāda Komisijai ir saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu, pildot savu uzdevumu, kas ir veicināt Savienības vispārējās intereses un izrādīt jebkādu atbilstošu iniciatīvu šajā nolūkā, kā arī ar vispārējo pienākumu, kas šai iestādei izriet no šī panta 3. punkta, proti, savu iniciatīvas pilnvaru īstenošanā rīkoties pilnīgi neatkarīgi.
- 63 Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 111. punktā pamatoti ir uzskatījusi, ka Komisijai ar Līgumiem piešķirtās likumdošanas iniciatīvas kvazimonopolu neietekmē LES 11. panta 4. punktā paredzētās tiesības uz EPI.
- 64 Treškārt, runājot par apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru Vispārējās tiesas pārsūdzētajā spriedumā veiktā EPI mehānisma interpretācija šim mehānismam atņem jebkādu lietderīgo iedarbību, ir jāatgādina, ka saskaņā ar LES 10. panta 1. punktu Savienības darbības pamatā ir pārstāvības demokrātija, kurā ir konkretizēta demokrātijas vērtība. Saskaņā ar LES 2. pantu tā ir viena no vērtībām, uz kurām ir balstīta Savienība.
- 65 Šī pārstāvības demokrātijas sistēma ar Lisabonas līgumu tika papildināta ar tādiem pārstāvības demokrātijas instrumentiem kā EPI mehānisms, kura mērķis ir veicināt pilsoņu līdzdalību demokrātiskā procesā un sekmēt dialogu starp pilsoņiem un Savienības iestādēm. Kā secinājumu 71. punktā būtībā ir norādījis ģenerāladvokāts, šis mērķis iekļaujas iepriekš pastāvējušā institucionālajā līdzsvarā, un tas tiek īstenots saskaņā ar pilnvarām, kas katrai Savienības iestādei ir piešķirtas Līgumos, jo to autori, ieviešot šo mehānismu, nav vēlējušies liegt Komisijai likumdošanas iniciatīvas pilnvaras, kas tai piešķirtas ar LES 17. pantu.
- 66 Tādējādi tas, ka Komisijai nav jāveic darbības pēc EPI, nenozīmē, ka šādai iniciatīvai nebūtu lietderīgās iedarbības.
- 67 Proti, ar EPI, kas ir reģistrēta saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punktu un saistībā ar kuru ir ievērotas visas šajā regulā paredzētās procedūras un nosacījumi, tiek iedarbināta virkne šīs regulas 10. un 11. pantā uzskaitīto īpašo Komisijas pienākumu.

- 68 Vispirms, tiklīdz tā saņem EPI, Komisijai, piemērojot šīs regulas 10. panta 1. punkta a) apakšpunktu, tā bez kavēšanās ir jāpublicē šajā nolūkā paredzētajā reģistrā, lai sabiedrībai darītu zināmus šajā EPI ietvertos jautājumus, attiecībā uz kuriem pilsoņi uzskata, ka ir nepieciešams Savienības tiesību akts. Turklāt saskaņā ar šīs tiesību normas b) apakšpunktu Komisijai atbilstīga līmenī ir jātiekas ar EPI organizatoriem, kas saņēmuši vismaz viena miliona parakstītāju atbalstu, lai viņiem dotu iespēju detalizēti paskaidrot šajā EPI ierosinātos jautājumus. Visbeidzot minētās tiesību normas c) apakšpunktā ir paredzēts, ka Komisija paziņojumā izklāsta savus juridiskos un politiskos secinājumus par EPI, rīcību, ko tā plāno veikt, ja tāda tiek plānota, kā arī šādas rīcības veikšanas vai neveikšanas iemeslus.
- 69 No Regulas Nr. 211/2011 11. panta arī izriet, ka tādas EPI organizatori, kas atbilst šīs regulas 10. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, ir iespēja iepazīstināt ar šādu iniciatīvu atklātā uzklaušībā, kas tiek rīkota Eiropas Parlamentā, attiecīgā gadījumā kopā ar citām Savienības iestādēm un struktūrvienībām, kam varētu būt vēlme piedalīties, un piedaloties Komisijai, kas tiem nodrošina privileģētu piekļuvi Savienības iestādēm.
- 70 Pārsūdzētā sprieduma 124. punktā Vispārējā tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju apgalvojums par Komisijas pienākumu rīkoties pēc apstrīdētās EPI neatņem EPI mehānisma lietderīgo iedarbību. Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 78. punktā, šī mehānisma īpašā pievienotā vērtība ir nevis garantijā sasniegt rezultātu, bet gan tās radītajās iespējās un izredzēs Eiropas pilsoņiem uzsākt politisku diskusiju [Savienības] iestādēs, nesagaidot likumdošanas procesa uzsākšanu.
- 71 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 105.–118. punktā pamatoti ir uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju norādītā Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunkta interpretācija ir juridiski nepareiza. Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 122.–125. punktā pamatoti ir noraidījusi arī apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju, saskaņā ar kuru LES 11. panta 4. punkts rada pienākumu Komisijai uzsākt likumdošanas procedūru pēc reģistrētās EPI, kura ir saņēmusi prasīto atbalstu.
- 72 No tā izriet, ka pirmais apelācijas sūdzības pamats ir noraidāms kā nepamatots.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 73 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 128. un 132. punktā nospriežot, ka Komisijai saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunktu nebija atsevišķi jāizklāsta savi juridiskie un politiskie secinājumi par tai iesniegtajām EPI. Tie apgalvo, ka šī tiesību norma ir jāizprot, ņemot vērā šīs regulas 20. apsvērumu, no kura izriet, ka Komisijai būtu atsevišķi jāizklāsta savi “juridiskie” un “politiskie” secinājumi.
- 74 Komisija, pievienojoties Vispārējās tiesas vērtējumam, saskaņā ar kuru Savienības tiesību akta preambula nav juridiski saistoša un uz to nevar atsaukties, nedz lai atkāptos no attiecīgā akta noteikumiem, nedz lai šos noteikumus interpretētu acīmredzami pretēji to formulējumam, uzskata, ka šis otrais pamats būtu jānoraida.

Tiesas vērtējums

- 75 Savienības tiesību akta preambula var precizēt minētā akta tiesību normu saturu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 10. janvāris, *IATA un ELFAA*, C-344/04, EU:C:2006:10, 76. punkts). Kā secinājumu 93. punktā norādījis ģenerālvokāts, Savienības tiesību akta apsvērumi tik tiešām ir svarīgi interpretācijas elementi, kas var izskaidrot šī akta autora gribu.
- 76 Turpretī Savienības tiesību akta preambulai nav saistoša juridiska spēka un uz to nevar atsaukties, lai atkāptos no attiecīgā akta noteikumiem vai lai tos interpretētu acīmredzami pretēji to formulējumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 24. novembris, *Deutsches Milch-Kontor*, C-136/04, EU:C:2005:716, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 77 Šajā gadījumā Vispārējā tiesa pēc tam, kad tā pārsūdzētā sprieduma 128. punktā bija atgādinājusi pastāvīgo judikatūru par preambulas juridisko spēku, šī sprieduma 129. un 130. punktā uzskatīja, ka Komisijai nav pienākuma atsevišķi izklāstīt juridiskos un politiskos secinājumus, ciktāl šis pienākums, kas ir ietverts Regulas Nr. 211/2011 20. apsvērumā, nav pārņemts minētās regulas 10. panta 1. punkta c) apakšpunktā. Pakārtoti Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 131. punktā piebilda, ka, pieņemot, ka Komisijai atbilstoši šai tiesību normai būtu bijis pienākums atsevišķi izklāstīt savus juridiskos un politiskos secinājumus, šis pienākums būtu tikai formāls, tādējādi tā pārkāpums neizraisītu strīdīgā paziņojuma atcelšanu.
- 78 Ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunkta un šīs regulas 20. apsvēruma attiecīgie formulējumi atšķiras tikai, ciktāl šajā apsvērumā ir atsauce uz norādi, ka Komisijai “atsevišķi” ir jāizklāsta savi juridiskie un politiskie secinājumi. Tādējādi šāda norāde precīzē Komisijai saskaņā ar minēto tiesību normu uzlikto pienākumu.
- 79 Šajā ziņā minētās regulas 20. apsvērumā izmantotais vārds “atsevišķi” ir jāsaprot tādējādi, ka gan Komisijas juridiskie secinājumi, gan politiskie secinājumi ir jāiekļauj paziņojumā par attiecīgo EPI tādā veidā, ka tie ļauj saprast šajā paziņojumā ietvertā pamatojuma juridisko un politisko raksturu.
- 80 Turpretī minētais vārds nevar tikt izprasts tādējādi, ka ar to būtu noteikts pienākums formāli nošķirt juridiskos secinājumus, no vienas puses, un politiskos secinājumus, no otras puses, kas būtu pienākums, par kura pārkāpumu piemērotais sods varētu būt attiecīgā paziņojuma atcelšana.
- 81 Kā secinājumu 104. punktā norādījis arī ģenerālvokāts, no pārsūdzētā sprieduma 13.–30. punkta izriet, ka strīdīgais paziņojums atbilst šī sprieduma 79. punktā minētajai prasībai.
- 82 No tā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti, kas izvirzīti apelācijas sūdzības otrā pamata ietvaros, katrā ziņā nevar tikt atbalstīti.
- 83 Līdz ar to otrais pamats ir jānoraida kā neefektīvs.

Par trešo pamatu

Lietas dalībniekus argumenti

- 84 Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 170. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka Vispārējai tiesai ir jāveic ierobežota strīdīgā paziņojuma kontrole, kura attiecas tikai uz acīmredzamām kļūdām vērtējumā. Tie uzskata, pirmkārt, ka Vispārējā tiesa ir pamatojusies uz judikatūru, kas nav piemērojama EPI mehānismam, un, otrkārt, ka tā nav piedāvājusi nevienu kritēriju, kas ļautu nošķirt “acīmredzamas” kļūdas un kļūdas, kas nav acīmredzamas.

85 Apelācijas sūdzības iesniedzēji konkrētāk norāda, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini atzinusi, ka Komisijai, kad tā izklāsta paziņojumu pēc EPI, ir plaša rīcības brīvība, kas līdzīga tās rīcības brīvībai sociālekonomiskās politikas jomā. Tie piebilst, ka Vispārējā tiesa nav izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā pēc analogijas ir balstījies uz 2005. gada 14. jūlija spriedumu *Rica Foods/Komisija* (C-40/03 P, EU:C:2005:455), lai gan tas nav attiecināms uz EPI mehānismu.

86 Komisija apgalvo, ka trešais pamats ir nepamatots.

Tiesas vērtējums

87 Pārsūdzētā sprieduma 169. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka, īstenojot likumdošanas iniciatīvas pilnvaras, Komisijai ir jābūt plašai rīcības brīvībai, ciktāl tā ar šo uzdevumu saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu tiek aicināta veicināt Savienības vispārējās intereses, iespējams, salāgojot grūti saskaņojamas konfliktējošas intereses. Līdz ar to šī sprieduma 170. punktā tā uzskatīja, ka tiesai ir jāveic ierobežota strīdīgā paziņojuma kontrole.

88 Šajā ziņā, kā tas ir uzsvērts, izskatot apelācijas sūdzības pirmo pamatu, Komisijas lēmums neveikt rīcību pēc EPI, kas ir tikusi reģistrēta un ir guvusi prasīto atbalstu, ir saistīts ar to, ka šī iestāde īsteno savas LES 17. pantā paredzētās likumdošanas iniciatīvas pilnvaras.

89 Tā, kā Vispārējā tiesa pamatoti uzsvērusi pārsūdzētā sprieduma 169. punktā, Komisijai, īstenojot šīs pilnvaras, ir plaša rīcības brīvība, tā arī pamatoti ir nospriedusi minētā sprieduma 170. punktā, ka tiesai ir jāveic ierobežota strīdīgā paziņojuma kontrole, nevis pilnīga kontrole, kā to norāda apelācijas sūdzības iesniedzēji.

90 Turklāt šajā ziņā ir jāprecizē, ka atbilstoši Komisijas uzsvērtajam ir taisnība, ka Tiesa 2014. gada 9. decembra spriedumā *Schönberger/Parlaments* (C-261/13 P, EU:C:2014:2423, 24. punkts) nosprieda, ka uz Eiropas Parlamenta lēmumu par to, kas ir veicams saistībā ar lūgumrakstu, kurš atbilst LESD 227. pantā paredzētajiem nosacījumiem, neattiecas Savienības tiesas kontrole, tomēr Komisijas paziņojums, kas pieņemts atbilstoši Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunktam, atšķiras no šāda lēmuma dažādos aspektos.

91 Proti, atšķirībā no šāda lūgumraksta EPI, kas reģistrēta, pamatojoties uz Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punktu, saskaņā ar šo regulu ir pakļauta stingriem nosacījumiem un procesuālajām garantijām. Turklāt, lai gan iepriekšējā punktā minētais Parlamenta lēmums ietilpst “politiska rakstura” rīcības brīvībā (spriedums, 2014. gada 9. decembris, *Schönberger/Parlaments*, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, 24. punkts), no šīs regulas 10. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka Komisijai ir pienākums ar paziņojuma palīdzību izklāstīt savus gan juridiskos, gan politiskos secinājumus par attiecīgo EPI, rīcību, ko tā plāno veikt, ja tāda tiek plānota, un šādas rīcības veikšanas vai neveikšanas iemeslus.

92 Šādu prasību mērķis ir ne tikai skaidri, saprotami un detalizēti informēt EPI organizatorus par Komisijas nostāju attiecībā uz viņu iniciatīvu, bet arī ļaut Savienības tiesai pārbaudīt Komisijas paziņojumus, kas pieņemti atbilstoši Regulas Nr. 211/2011 10. panta 1. punkta c) apakšpunktam.

93 Attiecībā uz šīs pārbaudes apjomu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 170. punktā nosprieda, ka minētajai pārbaudei ir jāattiecas ne tikai uz strīdīgā paziņojuma pamatojuma pietiekamību, bet arī uz acīmredzamām kļūdām šī paziņojuma vērtējumā.

94 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka pienākums norādīt pamatojumu principā ir jāpiemēro visiem Savienības tiesību aktiem, kas rada tiesiskas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, Komisija/Padome (*CMR-15*), C-687/15, EU:C:2017:803, 52. punkts). Pamatojumā ir skaidri un nepārprotami jābūt norādītiem iestādes, kas ir tiesību akta autore, apsvērumiem, pirmkārt,

lai ļautu ieinteresētajām personām uzzināt pieņemtā lēmuma pamatojumu, lai aizstāvētu savas tiesības, un, otrkārt, lai ļautu Savienības tiesai veikt šī lēmuma tiesiskuma kontroli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 12. septembris, *Anagnostakis/Komisija*, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 28. punkts).

- 95 Otrkārt, ja Savienības iestādēm, kā šajā gadījumā Komisijai, ir plaša rīcības brīvība, it īpaši tad, ja tām ir jāizdara izvēle, kam ir īpaši politisks raksturs, un jāveic sarežģīti vērtējumi, šīs rīcības brīvības izmantošanas pamatā esošo vērtējumu pārbaude tiesā ietver pārbaudi par to, vai nav pieļautas acīmredzamas kļūdas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 6. septembris, Slovēģija un Ungārija/Padome, C-643/15 un C-647/15, EU:C:2017:631, 123. un 124. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 96 Tātad Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 169. un 170. punktā, nepieļaujot tiesību kļūdu, ir nospriedusi, ka strīdīgais paziņojums ietilpst Komisijas plašajā rīcības brīvībā un līdz ar to tiesā ir jāveic ierobežota tā kontrole, lai tostarp pārbaudītu pamatojuma pietiekamību un acīmredzamas kļūdas vērtējumā neesamību.
- 97 No tā izriet, ka apelācijas sūdzības trešais pamats ir noraidāms kā nepamatots.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībniekus argumenti

- 98 Ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa, pirmkārt, esot pieļāvusi tiesību kļūdu, kad tā veica Komisijas rīcības brīvības ierobežotu pārbaudi, un, otrkārt, nepilnīgu strīdīgā paziņojuma pārbaudi.
- 99 Precīzāk, apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 159.–165. punktā ir identificējusi apgalvotās kļūdas vērtējumā un minētā sprieduma 166.–177. punktā ir ierobežojusi savu pārbaudi, nosakot šādu kļūdu acīmredzamo raksturu. Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzēju ieskatā, no pārsūdzētā sprieduma 172.–183. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa šo pārbaudi ir piemērojusi vienīgi dažām apgalvotajām kļūdām vērtējumā.
- 100 Šajā ziņā tie norāda, pirmkārt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nekonstatējot pretrunu starp 2011. gada 18. oktobra spriedumā *Briüstle* (C-34/10, EU:C:2011:669) noteikto aizliegumu patentēt izgudrojumus, kas paredz cilvēka embriju iznīcināšanu, un pētniecības, kas saistīta ar šādiem izgudrojumiem, finansēšanu, un, otrkārt, no šī sprieduma nesecinot, ka cilvēka embrijam var tikt atzīts cilvēka statuss. Tie uzskata, ka minētā sprieduma 33. un 34. punktā ir noteikta cilvēka cieņa kā tiesību princips, kas prevalē pār patentu tiesībām un kas ir “jāņem vērā [arī], lai spriestu par Savienības ekonomisko un finansiālo ieguldījumu cilvēka embriju iznīcināšanā”.
- 101 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka Vispārējā tiesa nav konstatējusi, ka Komisijai vispirms bija jāizklāsta cilvēka embrija tiesiskais statuss, lai varētu rast līdzsvaru starp pētniecības interesēm attiecībā uz CECŠ un cilvēka embrija cieņu. Tie uzskata, ka tas, ka Komisija ir atzinusi cilvēka embriju cieņu, tai neesot ļāvis meklēt līdzsvaru starp šo cieņu un salīdzināmajām sabiedrības interesēm, jo pats cilvēka cieņas jēdziens aizliedz šādu līdzsvarošanu.
- 102 Treškārt, runājot par CECŠ pētījumu, apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda, ka apgalvojums, ka “trīskāršas slēdzenes” sistēma no ētikas viedokļa ir atbilstošs kritērijs, lai novērtētu pētniecības projektus, ir acīmredzami kļūdaini, jo šāda sistēma neliedz finansēt prettiesiskus pētniecības projektus un pat ir pamudinājums dalībvalstīm mikstināt savus ētikas standartus. Tie apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 176. punktā Vispārējās tiesas konstatējums, ka Komisijas ētiskā pieeja, kas atšķiras no apstrīdētās EPI, nav saistīta ar acīmredzamu kļūdu vērtējumā, ir tiesību kļūda. Šo apelācijas sūdzības

iesniedzēju ieskatā, Vispārējai tiesai nav jānosaka sociālekonomisko priekšrocību nopelni, jo šāds konstatējums ir politisks, nevis juridisks. Apelācijas sūdzības iesniedzēji piebilst, ka Vispārējās tiesas veiktā pārbaude esot nepilnīga, jo pēdējā minētā neesot pārbaudījusi visas apgalvotās kļūdas vērtējumā. Šajā ziņā tie norāda, ka Vispārējā tiesa neesot nedz pārbaudījusi Komisijas apgalvojumu attiecībā uz “trīskāršas slēdzenes” sistēmu acīmredzami kļūdaino raksturu, nedz arī sniegusi papildu apsvērumus saistībā ar šādiem apgalvojumiem.

- 103 Ceturtkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka apgalvojums bez pierādījumiem šajā ziņā, ka Savienības budžeta finansēta abortu nodrošināšana samazina abortu skaitu, esot acīmredzami paradokšāls.
- 104 Piektkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 164. punktā esot sagrozījusi to argumentus, jo patiesībā tie attiecās uz to, ka Komisija esot kļūdaini kvalificējusi saistības, kas noteiktas saistībā ar “Tūkstošgades attīstības” mērķiem (turpmāk tekstā – “TAM”) un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (turpmāk tekstā – “SKIA”) rīcības programmu kā tādas, kas ir juridiski saistoši pienākumi.
- 105 Komisija apgalvo, ka ceturtais pamats ir jānoraida, jo tas nav pamatots.

Tiesas vērtējums

- 106 Pirmkārt, ir jānoraida apelācijas sūdzību iesniedzēju arguments, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 173.–175. punktā konstatējot, ka jautājums par to, vai zinātniskie pētījumi, kas ietver cilvēka embriju izmantošanu, var tikt finansēti no Savienības fondiem, ir skaidri atšķirīgs no tā, saistībā ar kuru ir pasludināts 2011. gada 18. oktobra spriedums *Brüstle* (C-34/10, EU:C:2011:669).
- 107 Kā izriet no šī sprieduma 40. punkta, Tiesa norādīja, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/44/EK (1998. gada 6. jūlijs) par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā (OV 1998, L 213, 13. lpp.), kuras interpretācija tika apstrīdēta minētajā spriedumā, mērķis nav reglamentēt cilvēka embriju izmantošanu zinātniskajos pētījumos, jo šīs direktīvas mērķis ir tikai tehnoloģisko izgudrojumu patentspēja (šajā nozīmē skat. arī spriedumu 2014. gada 18. decembris, *International Stem Cell*, C-364/13, EU:C:2014:2451, 22. punkts). 2011. gada 18. oktobra spriedumā *Brüstle* (C-34/10, EU:C:2011:669) turklāt nav ietverts neviens Tiesas vērtējums, saskaņā ar kuru zinātniskos pētījumus, kuros izmanto cilvēka embriju, nekādā gadījumā nevarētu finansēt Savienība.
- 108 Tātad, tā kā šis arguments ir balstīts uz 2011. gada 18. oktobra sprieduma *Brüstle* (C-34/10, EU:C:2011:669) kļūdainu izpratni, Vispārējā tiesa, nepieļaujot tiesību kļūdu, ir konstatējusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nevar atsaukties uz šo spriedumu, lai pierādītu nekonsekvenci Komisijas pieejā attiecībā uz cilvēka embriju izmantošanu zinātniskajos pētījumos.
- 109 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments par pienākumu noskaidrot cilvēka embrija juridisko statusu, kā to norādījis ģenerāladvokāts secinājumu 136. punktā, ir vērsti uz pārsūdzētā sprieduma 156. punktu, kurš attiecas uz ceturto Vispārējā tiesā izvirzīto pamatu par Komisijas pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi.
- 110 Šajos apstākļos un papildus tam, ka šis arguments tikai atkārtotu argumentu, kas pret strīdīgo paziņojumu izvirzīts tiesvedībā Vispārējā tiesā, ar šo argumentu nevar lietderīgi pamatot ceturto apelācijas sūdzības pamatu, kas saistīts ar to, ka Vispārējā tiesa nav konstatējusi acīmredzamas kļūdas Komisijas vērtējumā šajā paziņojumā.

- 111 Treškārt, runājot par argumentiem, kas ir saistīti ar CECŠ pētījumu, saskaņā ar kuriem Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 176. un 177. punktā esot noteikusi salīdzināmu sociāli ētisko priekšrocību nopelnus, ir jānorāda, ka tie balstās uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni.
- 112 Proti, no pārsūdzētā sprieduma 176. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa ir izklāstījusi ētisko pieeju saistībā ar CECŠ pētījumu, kura attiecīgi atspoguļojas apstrīdētajā EPI un kuru ir paudusi Komisija. Tā uzskatīja, ka šīs iestādes pieejā nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā. Turklāt minētā sprieduma 177. punktā tā noraidīja kā nepietiekami izskaidrotu apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu saistībā ar to, ka pastāv alternatīvi risinājumi CECŠ pētniecībai, kas padarot šo pētījumu par novecojušu.
- 113 Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa nekādi nav veikusi attiecīgo salīdzināmo sociālo un ētikas pieeju nopelnu izvērtējumu. Proti, tā ir vienīgi pārbaudījusi, vai Komisija, izvēloties pieeju, kuru tā ir nolēmusi izmantot, nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.
- 114 No tā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumenti attiecībā uz CECŠ pētījumu ir jānoraida kā nepamatoti.
- 115 Ceturtkārt, attiecībā uz argumentu saistībā ar apgalvoto kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 179. un 180. punktā, saskaņā ar kuriem no Savienības budžeta finansēto abortu pakalpojumu sniegšana samazina abortu skaitu, ir jākonstatē, ka tas ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni.
- 116 Proti, pārsūdzētā sprieduma 180. punktā Vispārējā tiesa pareizi ir norādījusi, ka strīdīgajā paziņojumā Komisija, pamatojoties uz Pasaules Veselības organizācijas publikāciju, norādīja uz faktu, ka it īpaši ar abortiem saistīto pakalpojumu drošības uzlabošana veicina māšu mirstības un slimību, kuru viens no iemesliem ir nedrošu abortu veikšana, samazināšanos.
- 117 Līdz ar to Vispārējā tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka Komisija nav pieļāvusi nekādu acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka Savienības finansējums attiecībā uz visiem drošiem un efektīviem veselības aprūpes pakalpojumiem, it īpaši saistībā ar abortiem, veicināja nedrošo abortu skaita samazināšanos un līdz ar to māšu mirstības un slimību risku samazināšanos. No tā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju arguments ir jānoraida kā acīmredzami nepamatots.
- 118 Piektkārt, attiecībā uz argumentu par to apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu sagrozīšanu, kas atspoguļoti pārsūdzētā sprieduma 164. punktā un kas attiecas uz TAM un SKIA rīcības programmu, atliek konstatēt, kā to secinājumu 146. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ka minētais arguments katrā ziņā nevar tikt atbalstīts, jo strīdīgajā paziņojumā nav ietverts apgalvojums, saskaņā ar kuru TAM un SKIA rīcības programma ietver saistošus juridiskus pienākumus.
- 119 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzības ceturtais pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu

Lietas dalībniekus argumenti

- 120 Ar piekto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 156. punktā norādot, ka nav jānoskaidro cilvēka embrija juridiskais statuss, lai noraidītu trīs ierosinātos spēkā esošo Savienības tiesību aktu vai to projektu grozījumus, kurus bija ierosinājusi apstrīdētā EPI. Apstrīdētās EPI mērķis attiecoties ne tikai uz trīs pasākumu, kas ieteikti Komisijai, veikšanu, bet gan bija saistīts galvenokārt ar cieņas, tiesību uz dzīvību un tiesību uz personas neaizskaramību no ieņemšanas brīža juridisko aizsardzību. Apelācijas sūdzības iesniedzēji

uzskata, ka Komisijai bija jāsadarbojas ar apstrīdētās EPI organizatoriem un pēc [šīs iniciatīvas] jāiesniedz legīslatīva akta priekšlikums. Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, neņemot vērā šīs EPI īpašo mērķi, kad tā nosprieda, ka Komisijai nebija jārikojas pēc šīs pēdējās minētās iniciatīvas.

121 Komisija uzskata, ka piektais pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

122 Ar piekto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji būtībā norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 156. punktā Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka Komisija apstrīdēto EPI pamatoti ir izpratusi kā tādu, kuras mērķis ir vienīgi panākt, lai šī iestāde iesniegtu šajā EPI aprakstītos trīs tiesību aktu priekšlikumus, nevis arī lai [iestāde] izstrādātu cilvēka embriju juridiskā statusa definīciju vai skaidrojumu.

123 Šajā ziņā no Regulas Nr. 211/2011 4. panta 1. punkta izriet, ka EPI organizatoriem šīs iniciatīvas reģistrācijas nolūkā ir jāiesniedz minētās regulas II pielikumā aprakstītā informācija. Starp šajā pielikumā uzskaitītajām prasībām ir EPI priekšlikuma nosaukums, minētās EPI priekšmets, tās mērķu apraksts, kā arī līgumu noteikumi, ko organizatori uzskata par atbilstīgiem attiecībā uz ierosināto rīcību. Turklāt organizatori savam pieteikumam var pievienot sīkāku informāciju par minētās EPI priekšmetu, mērķiem un priekšvēsturi vai arī iesniegt tiesību akta projektu.

124 Šajā gadījumā no pārsūdzētā sprieduma 2.–4. punkta izriet, ka saskaņā ar norādēm, kuras ir ietvertas Komisijas EPI reģistrēšanas nolūkā tiešsaistē izveidotajā reģistrā, pirmkārt, apstrīdētās EPI priekšmets ir cieņas, tiesību uz dzīvību un tiesību uz personas neaizskaramību no ieņemšanas brīža juridiskā aizsardzība Eiropas Savienības kompetences jomās, kurās šāda aizsardzība ir īpaši svarīga.

125 Otrkārt, šīs EPI mērķis bija cilvēka embrija cieņas un neaizskaramības aizsardzība pēc 2011. gada 18. oktobra sprieduma *Bristle* (C-34/10, EU:C:2011:669), kurā, organizatoru ieskatā, cilvēka embrijs ir definēts kā sākuma posms cilvēka attīstības ciklā. Šajā ziņā organizatori norādīja, ka, lai nodrošinātu saskaņotību Savienības kompetences īstenošanā, Savienībai būtu jāaizliedz un jāpārtrauc finansējums darbībām, kas paredz cilvēka embriju iznīcināšanu, īpaši pētniecības, attīstības palīdzības un sabiedrības veselības aizsardzības jomās.

126 Treškārt, organizatori kā uz atbilstošajām tiesību normām atsauca uz LES 2. un 17. pantu, LESD 4. panta 3. un 4. punktu, kā arī 168., 180., 182., 209., 210. un 322. pantu.

127 Apstrīdētās EPI organizatori sava reģistrācijas pieteikuma pielikumā pievienoja trīs priekšlikumus par grozījumu veikšanu pastāvošos Savienības tiesību aktos vai to projektos.

128 Precīzāk, kā tika atgādināts šī sprieduma 14. punktā, tie lūdza, pirmkārt, Savienības budžetam piemērojamā Finanšu regulā iekļaut tiesību normu, kuras mērķis ir aizliegt Savienībai finansēt darbības, kuras iznīcina cilvēka embrijus vai kuras paredz to iznīcināšanu, otrkārt, priekšlikumā Savienības regulai, ar ko izveido pamatprogrammu pētniecībai un inovācijām, pievienot tiesību normu, lai no jebkāda finansējuma atbilstoši šai pamatprogrammai izslēgtu pētniecības darbības, ar kurām tiek iznīcināti cilvēka embriji, tostarp lai iegūtu cilmes šūnas, un pētniecību, kurā ir paredzēta cilvēka embriju cilmes šūnu izmantošana turpmākajās stadijās, lai tās iegūtu, un, treškārt, Savienības tiesiskajā regulējumā, ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā, pievienot tiesību normu, kurā būtībā ir paredzēts, ka no Savienības finansiālā atbalsta tieši vai netieši nedrīkst finansēt abortus.

129 No iepriekš izklāstītā izriet, ka pārsūdzētā sprieduma 156. punktā Vispārējā tiesa pamatoti uzskatīja, ka apstrīdētās EPI mērķis bija aicināt Komisiju iesniegt trīs legīslatīvus priekšlikumus, ar kuriem tiktu grozīti pastāvoši Savienības tiesību akti vai to projekti, kas saistīti attiecīgi ar Savienības budžetu pētniecībai un inovācijām, kā arī sadarbībai attīstības jomā, nevis arī iesniegt priekšlikumu ar mērķi definēt vai izskaidrot cilvēka embrija juridisko statusu.

130 Līdz ar to apelācijas sūdzības piektais pamats un tātad apelācijas sūdzība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 131 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 132 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, ir noteikts, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 133 Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tiem spriedums ir nelabvēlīgs, ir jāpiespriež apelācijas sūdzības iesniedzējiem segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Apelācijas sūdzību noraidīt.

2) *Patrick Grégor Puppinc, Filippo Vari, Jakub Baltroszewicz un Manfred Liebner, kā arī Josephine Quintavalle, Edith Frivaldszky un Alicia Latorre Canizares* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]